

31985L0203

L 87/1

EIROPAS KOPIENU OFICIĀLAIS VĒSTNESIS

27.3.1985.

PADOMES DIREKTĪVA
(1985. gada 7. marts)
par gaisa kvalitātes normām attiecībā uz slāpekļa dioksīdu

(85/203/EEK)

EIROPAS KOPIENU PADOME,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 100. un 235. pantu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu ⁽¹⁾,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta atzinumu ⁽²⁾,

ņemot vērā Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽³⁾,

tā kā Eiropas Kopienas 1973. ⁽⁴⁾, 1977. ⁽⁵⁾ un 1982. ⁽⁶⁾ gada rīcības programmā attiecībā uz vidi paredzēts, ka prioritāte jāpiešķir pasākumiem pret slāpekļa dioksīdu, ņemot vērā tā kaitīgumu un pašreizējo zināšanu līmeni par tā ietekmi uz cilvēka veselību un vidi;

tā kā nav pieejama pietiekama zinātniskā un tehniskā informācija, lai Padome varētu noteikt konkrētus standartus videi vispār un tā

kā robežvērtību pieņemšana cilvēka veselības aizsardzībai dos ieguldījumu arī vides aizsardzībā;

tā kā neatbilstība starp noteikumiem, ko attiecībā uz slāpekļa dioksīdu gaisā jau piemēro vai pašlaik sagatavo dažādās dalībvalstīs, var radīt nevienādus konkurences apstākļus un tādējādi tieši ietekmēt kopējā tirgus darbību; tā kā tādēļ šajā jomā ir jāveic Līguma 100. pantā noteiktā tiesību aktu tuvināšana;

tā kā viens no Kopienas pamatuzdevumiem ir sekmēt visā Kopienā saimnieciskās darbības saskaņotu attīstību un nepārtrauktu un līdzsvarotu izaugsmi, kas nav iedomājama bez cīņas pret piesārņojumu un traucēkliem vai bez dzīves kvalitātes uzlabošanas un vides aizsardzības; tā kā ir jāpamatojas uz Līguma 235. pantu, jo Līgumā nav paredzētas vajadzīgās pilnvaras;

tā kā, lai jo īpaši aizsargātu cilvēka veselību un vidi, ir jānosaka slāpekļa dioksīda robežvērtība, ko norādītos laika posmos dalībvalstu teritorijā nedrīkst pārsniegt, un tā kā šai vērtībai ir jāpamatojas uz tā darba rezultātiem, kas veikts Pasaules Veselības Organizācijai, jo īpaši attiecībā uz tām devas sakarībām ar iedarbību, kas noskaidrotas attiecībā uz šo piesārņotāju;

tā kā dažās zonās var nebūt iespējams panākt atbilstību robežvērtībai, kaut arī ir veikti noteikti pasākumi; tā kā dalībvalstis var izmantot pagaidu izņēmumus ar nosacījumu, ka tās nosūta Komisijai plānus, kā pakāpeniski uzlabot gaisa kvalitāti šajās zonās;

tā kā ir sagaidāms, ka Padome drīz pieņems jaunu tiesību aktu, kas ļaus dalībvalstīm noteikt mehānisko transportlīdzekļu izplūdesgāzu ievērojami mazākas robežvērtības;

⁽¹⁾ OV C 258, 27.9.1983., 3. lpp.

⁽²⁾ OV C 337, 17.12.1984., 434. lpp.

⁽³⁾ OV C 206, 6.8.1984., 1. lpp.

⁽⁴⁾ OV C 112, 20.12.1973., 1. lpp.

⁽⁵⁾ OV C 139, 13.6.1977., 1. lpp.

⁽⁶⁾ OV C 46, 17.2.1983., 1. lpp.

tā kā pasākumiem, ko veic saskaņā ar šo direktīvu, ir jābūt ekonomiski īstenojamiem un saderīgiem ar līdzsvarotu attīstību;

2. pants

tā kā slāpekļa dioksīds ir arī prekursors, veidojoties fotoķīmiskajiem oksidētājiem, kas var būt kaitīgi cilvēkiem un videi, un tā kā to veidošanos var samazināt profilaktiska darbība;

tā kā ir jāizveido mērīšanas stacijas, lai uzraudzītu atbilstību slāpekļa dioksīda robežvērtībai, un tā kā ir vēlams, lai šīs stacijas mērītu arī slāpekļa monoksīdu, kas ir slāpekļa dioksīda veidošanās starpposms;

tā kā, ņemot vērā dažādu analīzes metožu pastāvēšanu dalībvalstīs, ir jāatļauj ar dažiem nosacījumiem izmantot analīzes metodes, kas nav šajā direktīvā noteiktā standartmetode;

3. pants

tā kā papildus robežvērtībai ir jāparedz orientējošas vērtības, lai uzlabotu cilvēka veselības aizsardzību un dotu ieguldījumu vides ilglaiīgā aizsardzībā;

tā kā šajā direktīvā minētajā analīzes standartmetodē var būt vēlamas turpmākas izmaiņas, ņemot vērā tehnikas un zinātnes attīstību šajā jomā; tā kā, lai atvieglotu šajā nolūkā vajadzīgā darba īstenošanu, ir jānosaka procedūra, kā Komitejā pielāgošanai zinātnes un tehnikas sasniegumiem izveidot ciešu sadarbību starp dalībvalstīm un Komisiju,

IR PIENĒMUSI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

1. Šīs direktīvas mērķis ir:

- noteikt robežvērtību (I pielikums) slāpekļa dioksīdam atmosfērā, īpaši lai palīdzētu aizsargāt cilvēkus pret vidē esošā slāpekļa dioksīda ietekmi,
- noteikt orientējošas vērtības (II pielikums) slāpekļa dioksīdam atmosfērā, lai uzlabotu cilvēka veselības aizsardzību un dotu ieguldījumu vides ilglaiīgā aizsardzībā.

2. Šī direktīva neattiecas uz iedarbību darbā vai iekšstelpās.

Šajā direktīvā:

- “robežvērtība” ir slāpekļa dioksīda koncentrācija, kas definēta I pielikuma tabulā un ko visā dalībvalstu teritorijā nedrīkst pārsniegt norādītajos laika posmos saskaņā ar turpmākajos pantos paredzētajiem nosacījumiem,
- “orientējošas vērtības” ir slāpekļa dioksīda koncentrācijas, kas norādītas II pielikumā konkrētam laika posmam un kas paredzētas jo īpaši kā atskaites punkti īpašu režīmu izveidošanai dalībvalstu noteiktajās zonās.

1. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka no 1987. gada 1. jūlija slāpekļa dioksīda koncentrācija atmosfērā, kas mērīta saskaņā ar III pielikumu, nav lielāka par I pielikumā norādīto robežvērtību.

2. Tomēr, ja īpašos apstākļos slāpekļa dioksīda koncentrācijas atmosfērā dažās zonās, neraugoties uz veiktajiem pasākumiem, pēc 1987. gada 1. jūlija, iespējams, pārsniegs I pielikumā norādīto robežvērtību, attiecīgā dalībvalsts līdz 1987. gada 1. jūlijam par to informē Komisiju.

Tā, cik vien iespējams drīz, nosūta Komisijai plānus par pakāpenisku gaisa kvalitātes uzlabošanu minētajās zonās. Šajos plānos, kas sagatavoti, pamatojoties uz attiecīgo informāciju par šā piesārņojuma veidu, izcelsmi un attīstību, apraksta jo īpaši attiecīgo dalībvalstu veiktos vai veicamos pasākumus un ieviestās vai ieviešamās procedūras. Šiem pasākumiem un procedūrām jābūt vērstām uz slāpekļa dioksīda koncentrāciju samazināšanu atmosfērā šajās zonās līdz vērtībām, kas nepārsniedz I pielikumā norādīto robežvērtību, cik vien iespējams drīz un ne vēlāk kā līdz 1994. gada 1. janvārim.

4. pants

1. Zonās, kurās attiecīgā dalībvalsts uzskata par vajadzīgu ierobežot vai novērst paredzamo piesārņojuma ar slāpekļa dioksīdu palielināšanos jo īpaši pilsētu vai rūpniecības attīstības dēļ, tā var noteikt vērtības, kas ir mazākas par I pielikumā norādīto robežvērtību.

2. Zonās, kurās attiecīgā dalībvalsts uzskata par vajadzīgu noteikt īpašu vides aizsardzību, tā var noteikt vērtības, kas vispār ir mazākas par II pielikumā norādītajām orientējošām vērtībām.

5. pants

Dalībvalstis jebkurā laikā var noteikt vērtības, kas ir daudz stingrākas par šajā direktīvā noteiktajām vērtībām.

6. pants

Dalībvalstis izveido mērīšanas stacijas, lai sagādātu šīs direktīvas piemērošanai vajadzīgos datus saskaņā ar III pielikuma specifikācijām, jo īpaši zonās, kur robežvērtību pārsniedz vai, iespējams, pārsniegs, un zonās, kas minētas 4. pantā.

Šādās stacijās var mērīt arī slāpekļa monoksīda koncentrācijas.

7. pants

1. No 1987. gada 1. jūlija un ne vēlāk kā sešus mēnešus pēc ikgadējā pārskata perioda beigām (31. decembris) dalībvalstis informē Komisiju par gadījumiem, kad I pielikumā noteiktā robežvērtība ir pārsniegta, un par reģistrētajām koncentrācijām.

2. Dalībvalstis vēlākais gadu pēc ikgadējā pārskata perioda beigām arī paziņo Komisijai par šādu gadījumu iemesliem un par pasākumiem, kas ir veikti, lai tos risinātu.

3. Turklāt dalībvalstis pēc Komisijas pieprasījuma to informē par:

- koncentrācijām, kas tajās ir izmērītas,
- robežvērtībām, termiņiem un grafikiem, ko tās noteikušas,
- visiem attiecīgiem pasākumiem, ko tās veikušas,

attiecībā uz 4. panta 1. un 2. punktā minētajām zonām.

Šī informācija ir jādara pieejama arī sabiedrībai.

8. pants

Komisija par šīs direktīvas piemērošanu regulāri publicē kopsavilkuma ziņojumu.

9. pants

Pasākumi, ko veic saskaņā ar šo direktīvu, nedrīkst izraisīt ievērojamu gaisa kvalitātes pasliktināšanos ārpusspilsetu zonās, kurās piesārņojums ar slāpekļa dioksīdu šīs direktīvas īstenošanas laikā ir neliels attiecībā pret I pielikumā noteikto robežvērtību.

10. pants

Piemērojot šo direktīvu dalībvalstis izmanto:

- analīzes standartmetodi, kas minēta IV pielikumā,
- vai kādu citu analīzes metodi, par ko Komisijai ir parādīts, ka tā ir līdzvērtīga standart metodei.

11. pants

1. Ja dalībvalsts reģionā, kas ir tuvu robežai ar vienu vai vairākām citām dalībvalstīm, vēlas noteikt slāpekļa dioksīda koncentrāciju vērtības atmosfērā saskaņā ar 4. panta 1. un 2. punktu, tai iepriekš jāapspriežas ar attiecīgajām dalībvalstīm. Par to informē Komisiju, un tā var apmeklēt šādas apspriedes.

2. Ja I pielikumā norādītā robežvērtība vai 4. panta 1. un 2. punktā minētās vērtības — ar noteikumu, ka pēdējās minētās vērtības ir izskatītas apspriedēs saskaņā ar 1. punktu — ir pārsniegtas vai, iespējams, būs pārsniegtas ievērojama piesārņojuma dēļ, kura izcelsme ir vai varētu būt citā dalībvalstī, attiecīgās dalībvalstis apspriežas, lai stāvokli labotu. Par to informē Komisiju, un tā var apmeklēt šādas apspriedes.

12. pants

Grozījumus, kas vajadzīgi, lai IV pielikuma specifikācijas pielāgotu tehnikas attīstībai, pieņem saskaņā ar 14. pantā aprakstīto procedūru. Šajos grozījumos nevar tieši vai netieši mainīt I pielikumā noteikto robežvērtību.

13. pants

1. Direktīvas 12. panta mērķiem izveido Komiteju šīs direktīvas pielāgošanai zinātnes un tehnikas attīstībai, šē turpmāk

“Komiteja”, kas sastāv no dalībvalstu pārstāvjiem un kuras priekšsēdētājs ir Komisijas pārstāvis.

2. Komiteja pieņem savu reglamentu.

14. pants

1. Ja jāievēro šajā pantā noteiktā procedūra, jautājumus Komitejai nodod tās priekšsēdētājs vai nu pēc savas iniciatīvas, vai pēc dalībvalstu pārstāvju lūguma.

2. Komisijas pārstāvis iesniedz Komitejai veicamo pasākumu projektu. Komiteja sniedz savu atzinumu par projektu termiņā, ko noteicis priekšsēdētājs, ņemot vērā jautājuma steidzamību. Lēmumus pieņem ar 45 balsu vairākumu, un dalībvalstu balsis vērtē, kā paredzēts Līguma 148. panta 2. punktā. Priekšsēdētājs nebalso.

3. Komisija pieņem ierosinātos pasākumus, ja tie ir saskaņā ar Komitejas atzinumu.

Ja ierosinātie pasākumi nav saskaņā ar Komitejas atzinumu vai ja atzinums nav nosūtīts, Komisija nekavējoties iesniedz Padomei priekšlikumu par veicamiem pasākumiem. Padome pieņem lēmumu ar kvalificētu balsu vairākumu.

Ja trīs mēnešos pēc priekšlikuma iesniegšanas Padomei tā nepieņem lēmumu, ierosinātos pasākumus pieņem Komisija.

15. pants

1. Dalībvalstīs stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības vēlākais līdz 1987. gada 1. janvārim, un dalībvalstis par to tūlīt informē Komisiju.

2. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus to tiesību aktu noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

16. pants

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Briselē, 1985. gada 7. martā

Padomes vārdā —
priekšsēdētājs
A. BIONDI

I PIELIKUMS

SLĀPEKĻA DIOKSĪDA ROBEŽVĒRTĪBA

(Robežvērtību izsaka $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Tilpums ir jāstandartizē tādos apstākļos, kuros ir šāda temperatūra un spiediens:
293° K un 101,3 kPa)

Pārskata periods ⁽¹⁾	Slāpekļa dioksīda robežvērtība
Gads	200
	98. percentile, kura aprēķināta no tām vidējām vērtībām stundā vai par stundu īsākā laika posmā, kas reģistrētas visa gada laikā ⁽²⁾

⁽¹⁾ Ikgadējais pārskata periods sākas attiecīgā kalendārā gada 1. janvārī un beidzas 31. decembrī.

⁽²⁾ Lai 98. percentiles aprēķinu varētu atzīt par derīgu, 75 % no iespējamām vērtībām jābūt pieejamām un, cik vien iespējams, vienmērīgi sadalītām pa visu attiecīgo gadu attiecībā uz konkrēto mērīšanas vietu. Ja dažās vietās mērītās vērtības nav pieejamas laika posmā, kas ilgāks par 10 dienām, aprēķinātajā percentilē šis fakts ir jāmin. 98. percentili, pamatojoties uz gada laikā reģistrētajām vērtībām aprēķina šādi: 98. percentili aprēķina no faktiski izmērītajām vērtībām. Izmērītās vērtības jānoapaļo līdz tuvākajiem $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Visas vērtības jāuzskaita pieaugošā secībā katrai vietai:

$$X_1 \leq X_2 \leq X_3 \leq \dots \leq X_k \leq \dots \leq X_{N-1} \leq X_N$$

98. percentile ir k kārtas komponentes vērtība, k aprēķinot pēc šādas formulas:

$$k = (q \times N)$$

kur 98. percentilei q ir vienāds ar 0,98 un 50. percentilei vienāds ar 0,50, un N ir faktiski izmērīto vērtību skaits. (q x N) vērtība jānoapaļo līdz tuvākajam veselajam skaitlim.

Ja mērīšanas iekārta tomēr neļauj iegūt atsevišķas vērtības, bet sniedz vienīgi par $1 \mu\text{g}/\text{m}^3$ lielāku vērtību klases, attiecīgā dalībvalsts var procentiļu aprēķinā izmantot interpolāciju ar noteikumu, ka interpolācijas formulu ir apstiprinājusi Komisija un ka vērtību klases nav lielākas par $10 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Šis pagaidu atbrīvojums ir spēkā tikai attiecībā uz iekārtām, kas pašlaik uzstādītas laika posmam, kurš nav ilgāks par iekārta kalpošanas laiku un katrā ziņā nav ilgāks par 10 gadiem no šīs direktīvas piemērošanas.

II PIELIKUMS

SLĀPEKĻA DIOKSĪDA ORIENTĒJOŠAS VĒRTĪBAS

(Orientējošu vērtību izsaka $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Tilpums ir jāstandartizē tādos apstākļos, kuros ir šāda temperatūra un spiediens: 293° K un 101,3 kPa)

Pārskata periods	Slāpekļa dioksīda orientējošas vērtības
Gads	50
	50. procentile, kura aprēķināta no tām vidējām vērtībām stundā vai par stundu īsākā laika posmā, kas reģistrētas visa gada laikā
	135
	98. procentile, kura aprēķināta no tām vidējām vērtībām stundā vai par stundu īsākā laika posmā, kas reģistrētas visa gada laikā

Aprēķinot šīs procentiles, jāizmanto I pielikuma zemsvītras piezīmē ² dotā formula, ja 50. procentilei q vērtība ir 0,50 un 98. procentilei — 0,98.

III PIELIKUMS

SLĀPEKĻA DIOKSĪDA KONCENTRĀCIJAS MONITORINGS

1. NO₂ koncentrācijas vidē mērīšanas nolūks ir cik vien iespējams precīzi novērtēt atsevišķo risku tikt pakļautam iedarbībai, kas pārsniedz robežvērtību; mērīšanas vietas dalībvalstīm attiecīgi ir jāizvēlas, ja vien iespējams, vietās, kur šis risks, iespējams, ir vislielākais.

Ir jāņem vērā divi atsevišķi gadījumi:

- 1.1. zonas, ko galvenokārt ietekmē mehānisko transportlīdzekļu radītais piesārņojums un kas tādēļ ir ierobežotas tuvu ceļiem, pa kuriem ir blīva satiksme;
 - 1.2. plašākas zonas, kurās izplūdes no stacionāriem avotiem arī veido nozīmīgu piesārņojuma daļu.
2. Ja ir 1.1. punktā minētais gadījums, mērīšanas vietas jāizvēlas tā, lai:
 - iekļautu piemērus no galvenajiem zonu veidiem, ko galvenokārt ietekmē mehānisko transportlīdzekļu radītais piesārņojums, jo īpaši no "aizām līdzīgām" ielām, kurās ir blīva satiksme, un no lielākajiem krustojumiem,
 - tās būtu, cik vien iespējams, tādas vietas, kurās NO₂ koncentrācijas, kā norādīts 1. punktā, iespējams, ir lielākas.
 3. Staciju skaitam, kuras jāizveido 1.2. punktā definētajās zonās, ir jāatspoguļo:
 - piesārņotās zonas platība,
 - piesārņojuma nevienādais sadalījums telpā.

Vietas jāizvēlas arī "aizām līdzīgās" ielās, kurās ir blīva satiksme, un lielos krustojumos, kas definēti 2. punktā, ja pastāv risks, ka robežvērtību var pārsniegt stacionāru degšanas avotu radīta ievērojama piesārņojuma dēļ.

4. Instrumentu galīgie nolasījumi ir jāizdara tā, lai saskaņā ar I pielikuma noteikumiem varētu aprēķināt stundas vidējo vērtību vai vidējo vērtību laikā, kas ir mazāks par stundu. Lai nodrošinātu iespējamu pārbaužu izdarīšanu, dati jāglabā:
 - ja robežvērtība nav pārsniegta — līdz Komisija ir sagatavojusi nākamo periodisko ziņojumu, kā paredzēts 8. pantā,
 - ja robežvērtība ir pārsniegta — līdz ir veikti 3. pantā paredzētie pasākumi.

—

IV PIELIKUMS

ANALĪZES STANDARTMETODE, KAS JĀIZMANTO ŠĪS DIREKTĪVAS MĒRĶIEM

Analīzes standartmetode, ko izmanto, lai noteiktu slāpekļa oksīdus, ir hemiluminiscences metode, kas aprakstīta ISO standartā DIS 7996.

Šīm metodēm ISO publicētās valodu versijas un citas versijas, ko Komisija apstiprinājusi kā šīm metodēm atbilstošas, uzskata par autentiskām.

Izmantojot mērīšanas metodes, ir jāņem vērā šādi apsvērumi:

1. Paraugu ņemšanas galviņai jābūt vismaz 0,5 m atstatumā no ēkām, lai izvairītos no ekranēšanas ietekmes;
2. Paraugu ņemšanas līnijai (caurulēm un savienojumiem) jābūt no inerta materiāla (piemēram, stikla, PTFE, nerūsējošā tērauda), kas nemaina NO₂ koncentrāciju;
3. Paraugu ņemšanas līnijai starp paraugu ņemšanas galviņu un instrumentu jābūt cik vien iespējams īsai. Laiks, kurā parauga gāzes tilpums iziet cauri paraugu ņemšanas līnijai, nedrīkst pārsniegt 10 sekundes;
4. Paraugu ņemšanas galviņas ieejai jābūt aizsargātai pret lietu un kukaiņiem. Ja izmanto priekšējo filtru, tas ir jāizraugās un jākopj (regulāra tīrīšana) tā, lai līdz minimumam samazinātu tā ietekmi uz NO₂ koncentrāciju;
5. Paraugu ņemšanas līnijā nedrīkst pieļaut kondensāciju;
6. Paraugu ņemšanas līnija regulāri jātīra, ņemot vērā vietējos apstākļus;
7. Paraugu ņemšanu nedrīkst ietekmēt gāzes izplūdes no instrumenta vai izplūdes no kalibrēšanas sistēmas;
8. Paraugu ņemšanu pie paraugu ņemšanas galviņas nedrīkst ietekmēt tai blakusesošās ierīces (gaisa kondicionētāji vai datu pārraides iekārtas);
9. Ir jāveic visi vajadzīgie piesardzības pasākumi, lai temperatūras svārstības neradītu pārāk lielas mērīšanas procentuālās kļūdas;
10. Instrumenti ir regulāri jākalibrē;
11. Paraugu ņemšanas līnijai jābūt hermētiskai, un regulāri jāpārbauda plūsmas ātrums.